

Міністерство освіти і науки України
Український державний університет імені Михайла Драгоманова

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні Вченої ради
УДУ імені Михайла
Драгоманова

"29" листопада 2024 р.

Протокол № _____

Проректор з навчально-
методичної роботи

професор Роман ВЕРНИДУБ

ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЕКОЛОГІЧНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
освітньо-професійної програми Екологія
галузі знань 10 Природничі науки
спеціальності 101 Екологія

Київ - 2024

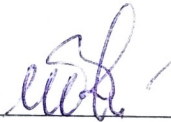
Укладач програми: кандидат біологічних наук, доцент Валентина ШЕВЧЕНКО

Рецензенти: Наталія КУХТИК, доктор філософії, доцент кафедри екології та технологій захисту навколишнього середовища Національного транспортного університету;
Наталія ВОЛОШИНА, доктор біологічних наук, професор, завідувач кафедри екології Українського державного університету імені Михайла Драгоманова.

Навчальна програма погоджена гарантом ОПП «Екологія», кандидатом біологічних наук, доцентом кафедри екології Валентиною ШЕВЧЕНКО

Обговорено та рекомендовано до затвердження на засіданні Науково-методичної ради Українського державного університету імені Михайла Драгоманова «26» листопада 2024 року, протокол № 3

Голова НМР

Роман ВЕРНИДУБ

I. Пояснювальна записка

Навчальна програма навчальної дисципліни «Екологічне підприємництво» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти розроблена відповідно до освітньої програми «Екологія» підготовки фахівців зі спеціальності 101 Екологія.

Мета навчальної дисципліни:

Метою навчальної дисципліни «Екологічне підприємництво» є формування у студентів базових знань стосовно поєднання економічної вигоди з екологічною відповідальністю, орієнтоване на зменшення негативного впливу на довкілля та сприяння досягненню Цілей сталого розвитку, створення та впровадження таких продуктів, послуг і процесів, які мінімізують забруднення, заощаджують ресурси та підтримують природні екосистеми.

II. Орієнтовний план навчальної дисципліни «Екологічне підприємництво»

№ з/п	Назва навчальної дисципліни, шифр за навчальним планом та кількість кредитів ЄКТС	Кількість годин (денна форма навчання)					Кількість годин (заочна форма навчання)				
		Аудиторні	лекції	семінарські	практичні	СРС	Аудиторні	лекції	семінарські	практичні	СРС
1.	Екологічне підприємництво, ПП1.21, 3 кредити	44	22		22	46	12	6		6	78
Разом:		44	22		22	46	12	6		6	78

III. Зміст освітнього компонента

Модуль 1. Теоретичні основи екологічного підприємництва.

Тема 1. Поняття підприємництва і підприємницької діяльності. Умови необхідні для здійснення підприємницької діяльності в Україні. Світовий рейтинг України за економічними показниками. Податкова система України. Організаційно-правові форми здійснення підприємницької діяльності, суб'єкти та об'єкти підприємницької діяльності. Механізми та інструменти розвитку екологічного підприємництва. Глобальні цілі сталого розвитку ООН до 2030 року, проголошені резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722. Цілі сталого розвитку та підприємницька діяльність. Завдання екологічного підприємництва. Нормативно-правове регулювання розвитку екологічного підприємництва. Роль інформації для розвитку екопідприємництва.

Тема 2. Бізнес та екологічна рівновага. Екологічне підприємництво. Основні поняття. Розвиток екологічного підприємництва в світі і в Україні, інвестиційний клімат в Україні. Історія розвитку екологічного підприємництва в європейських державах. Дослідження особливостей розвитку екопідприємництва в європейських державах. Успішні приклади, особистості, фірми, бренди у сфері підприємництва. Адміністративно-контролюючі методи стимулювання екологічного підприємництва.

Тема 3. Екологічний маркетинг. Екологічні потреби, їх класифікація. Реклама, розробка і поширення екологічної реклами. Корпоративна соціальна і екологічна відповідальність компанії. Оптимізація витрат на просування екологічних товарів на ринку.

Тема 4. Проблеми і перспективи ринку екологічної індустрії в Європі і в Україні. Ринок екологічних товарів і послуг. Екологічно чистий продукт: види, класифікація, критерії розпізнання. Класифікація екологічних послуг. Елементи ринку

екологічних послуг. Основні напрями еколого-економічної політики держави в регулюванні ринку екологічних послуг. Розвиток ринку екологічних інновацій в Україні. Соціально-економічні передумови створення та розвитку ринку екологічних інновацій в Україні. Теоретичні засади управління процесами формування ринку екологічних інновацій.

Тема 5. Вплив факторів мікро- та макросередовища на розвиток екоорієнтованого підприємства. Аналіз впливу факторів зовнішнього маркетингового середовища на діяльність підприємства. Аналіз впливу факторів внутрішнього маркетингового середовища на діяльність підприємства. Екологічний менеджмент. Екологічне страхування. Платежі екологічного спрямування та виплати. Штрафи – як форма еколого-економічних інструментів. Субсидії та дотації екологічного спрямування. Відмінності між ними.

Тема 6. Екологізація виробництва і технологій. Екологізація людей, свідомості, мотивів і відтворення мотивів екологізації. Екологізація виробництва. Ресурсо- та енергозберігаючі і маловідходні технології. Напрямки розробки маловідходних технологій. Напрямки вдосконалення виробничих процесів, технологій і апаратів.

VI. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Вінчук М.М., Приступа Г.К. Основи екологічного підприємництва. Навчальний посібник. Житомир. ЖДТУ. – 2005. – 179 с.
2. Екологічне підприємництво: Навчальний посібник В.Я. Шевчук, Ю.М. Саталкін, В.М. Навроцький та ін. – К.: Мета, 2001. – 191 с.
3. Екологічне управління: Підручник // В.Я. Шевчук, Ю.М. Саталкін, Г.О. Білявський. К.: Либідь, 2004. – 432 с.
4. Екологічний менеджмент і аудит: навчальний посібник / Під. ред. Рижкова С.С. –К.: „Професіонал”, 2009. – 208 с.
5. Жарова Л.В., Какутич Є.Ю., Хлобистов Є.В. Екологічне підприємництво та екологізація підприємництва: теорія, організація, управління. – К.: Рада по вивченню продуктивних сил України НАН України, 2009. – 198 с.
6. Мочерний С.В. і ін. Основи підприємницької діяльності. Посібник. – К.: Академія, 2001. – 280 с.
7. Основні засади впровадження моделі «зеленої» економіки в Україні : навч. посіб. / Т.П. Галушкіна, Л.А. Мусіна, В.Г. Потапенко та ін. ; за наук. ред. Т.П. Галушкіної. – К. : Інститут екологічного управління та збалансованого природокористування, 2017. – 154 с.
8. Підприємництво [Текст] : підручник / С. В. Панченко, В. Л. Дикань, О. В. Шраменко [та ін.]. – Харків : УкрДУЗТ, 2018. – Ч. 1. Теоретичні основи організації підприємницької діяльності. – 241 с.
9. Телюра Н. О. Основи екологічного підприємництва : конспект лекцій для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти всіх форм навчання зі спеціальності 183 – Технології захисту навколишнього середовища) / Н. О. Телюра ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова, – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2022. – 52 с.